

Jak pracovat se členy se specifickými potřebami

Každý z nás je jedinečná lidská bytost, každý z nás má své potřeby, které potřebuje naplnit. Jsou mezi námi ale i jedinci s nějakou specifickou potřebou, na kterou je potřeba brát větší ohled, přizpůsobit se jí. Ač je pro nás, jako vedoucí, taková situace složitější, může být pro nás i pro oddíl velkou příležitostí.

Jak se specifickými potřebami pracovat

Na příchod člena se specifickými potřebami je důležité se připravit, **rozmyslet si, zda na to máte kapacitu, co to pro vás bude znamenat**. Situaci probrat se všemi vedoucími, případně i s dětmi. S příchodem se může změnit fungování oddílu, skupinová dynamika. Je dobré se postupně seznamovat s potřebami nováčka, přemýšlet, jak ho můžete podpořit. Nikdy nezapomínejte na to, že je důležité **o jeho potřebách společně komunikovat**. A **nezapomínat na rodiče**, kteří vám často mohou pomoci a říct co a jak. Jedním z nástrojů, které vám mohou usnadnit první kroky, je tzv. **Profil na jednu stranu** (více o něm najdete v článku [Co dětem nedělat](#) - doporučujeme k přečtení celý)

Všechny výchovné nástroje, které v Junáku máme, nám slouží jako podpora k tomu, abychom nezapomínali na žádnou ze složek skautské výchovy. Jsou ale jen pomůckou, která nám ukazuje směr, není potřeba se jí držet přesně tak, jak je tam napsáno. Máte-li v oddíle člena se specifickými potřebami, nebojte se skautské stezky, odborky i cokoliv dalšího **upravovat jeho potřebám, tak, aby to pro něj byla splnitelná výzva a ne nepřekonatelná překážka**.

Podle prostředí

na schůzkách

Na prvních schůzkách je dobré sledovat, co nováček dobře zvládá a s čím potřebuje pomoci. Někdo potřebuje víc vysvětlit, co se děje, možná i připravit dopředu, jak to na schůzkách obvykle chodí, jiný potřebuje víc podpořit v kontaktu s ostatními dětmi. A pro někoho může být výzvou chodit včas a nosit si, co je potřeba. Základem práce se všemi nováčky je dělat vše proto, aby se v novém prostředí cítili dobře a mohli se na své vedoucí se vším obrátit. Pokud si nejste jistí, jak postupovat, je dobré to zkontrolovat s ostatními vedoucími a rodiči dítěte.

---

na výpravách

Výpravy bývají náročnější, než schůzky - trvají déle, vyžadují často určitou fyzickou zdatnost, u vícedenních výprav je potřeba mít vybavení, zvládnout přespání bez rodičů. Proto je dobré umět dítěti i rodičům popsat, jak to na výpravách chodí a společně probrat situace, které mohou být náročnější. Nováčkům pomůže, pokud jejich první výpravy nejsou moc náročné (třeba co se počtu ušlapaných kilometrů týče), aby měli postupně čas si zvyknout.

---

na táboře

Tábor je úplně jiné prostředí, které na děti v oddíle klade poměrně vysoké nároky, vyplývající z délky trvání tábora, nepohodlí, zvýšené fyzické zátěže nebo delšího odloučení od rodičů. A tak se může stát, že zjistíte, že až doteď funkční opatření nestačí. Stejně tak se mohou u dětí i dospělých objevit potřeby úplně nové. K tomu, abyste odhalili, co konkrétní jedinci na táboře potřebují, je třeba si svých členů na táboře všímat a ptát se, co kdo v konkrétních chvílích nepohody potřebuje, a jak tomu můžete společně pomoci. To, co se vám zdá jako maličkost nebo samozřejmost, může být pro jiného důvodem, proč chce z tábora odjet.

Mít v oddíle člena se specifickými potřebami je skvělá možnost, která ale může přinášet obtíže, které není vždy radost řešit. S podporou, pomocí malých kroků, se to ale dá zvládnout.

Kde získat podporu?

Využij metodické podpory [odboru Skauting.pro všechny](#).

Můžeš se o tématu dozvědět více díky příručkám, či se napřímo na odbor obrátit s dotazem a nebo se v tématu dovzdělat díky vzdělávacím seminářům.

Využij

metodiky

1) Obecnější

[Z nevýhody_výhoda](#)

Příručka pro vedoucí dětských kolektivů o tom, jak v oddíle pracovat s dětmi s různými specifickými potřebami.

[Aby byly zážitky_pro všechny](#)

Příručka se čtyřmi příběhy dětí, které nastiňují oblasti a situace, které prožívají trochu jinak.

[Diversity toolkit \(v českém jazyce\)](#)

Příručka od WOSM o tom, jak na rozmanitost ve skautingu.

2) Zaměřeno na zdravotní znevýhodnění

[ADHD - vím, co s tím?!](#)

Příručka o poruše pozornosti s hyperaktivitou

[Aspergerův syndrom - vím co s tím?!](#)

Příručka, která pomáhá při práci s dítětem s Aspergerovým syndromem

3) Zaměřeno na sociální znevýhodnění

[Společná dobrodružství](#)

Jak uspořádat společnou akci vašeho oddílu s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí.

["Nejsem žádná socka..."](#)

Jak pracovat s dětmi se sociálním znevýhodněním v prostředí skautských oddílů.

Poradnu

Poradna nabízí podporu formou konzultace (e-mailem, telefonicky, online setkáním, osobně v Praze) vedoucím, kteří mají v oddíle dítě se specifickou potřebou a hledají cesty, jak ho co nejlépe podpořit, chtějí se

připravit na přijetí takového dítěte nebo řeší jeho začlenění do oddílu. Mohou se na nás obrátit také vedoucí, které zajímá, jak v oddíle aplikovat respektující přístup nebo jak řešit potíže v oddíle respektujícím způsobem. Kromě konzultace můžeme nabídnout tipy na případnou další odbornou pomoc podle situace, včetně zprostředkování supervize. Na vaše otázky čekáme na e-mailu poradna@skaut.cz.

Vzdělávání

Odbor nabízí 11 vzdělávacích programů, které najdete v nabídce Vzdělávání na klíč. Programy pořádáme pro oddílovou, střediskovou radu, stejně jako pro vzdělávací tým, účastníky vzdělávacího kurzu. Program umíme upravit vašim potřebám, připravit ho na míru. Nabízíme i konzultaci vámi připravovaných vzdělávacích programů.

Jak nad tématem přemýšlet?

Každý z nás je jedinečná lidská bytost, **každý z nás má své potřeby**, které potřebuje naplnit. Řadu potřeb máme společných: fyziologické potřeby, potřebu dobrých vztahů s lidmi, pocit smysluplnosti v životě. Konkrétní podoba těchto potřeb může být ale velmi různorodá.

Ve skautském prostředí bychom si měli uvědomovat, že to tak je, všítat si toho, že každý z nás potřebuje něco jiného, třeba i maličkosti. **Je důležité umět s tím pracovat, vzájemně se respektovat.**

Jsou mezi námi ale i jedinci s nějakou specifickou potřebou, na kterou je potřeba brát větší ohled, přizpůsobit se jí. Ač je pro nás, jako vedoucí, taková situace složitější, může být pro nás i pro oddíl velkou příležitostí.

Myslíme tím děti, vedoucí, další spolupracovníky se zdravotním postižením, zdravotním či sociálním znevýhodněním a také jedince s poruchami učení nebo z jiného kulturního prostředí.

Jednou z podmínek skautské výchovy, proto aby mohla plnit své cíle, je **v oddílech vytvářet bezpečné prostředí**. I proto je důležité přijímat opatření, která těmto jedincům pomůžou cítit se v oddíle dobře, plně rozvíjet svůj potenciál.